

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea <i>Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară</i> (în continuare – Regulamentul) a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Externe (în continuare - MAE).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Regulamentul a fost elaborat în temeiul prevederilor Legii nr. 149 din 19.06.2025 cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (în continuare – Lege).</p> <p>În conformitate cu art. 5 din Lege, MAE exercită rolul de coordonator al politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (CIDAU) a Republicii Moldova. În această calitate, ministerul este responsabil de elaborarea, implementarea și coordonarea politicii naționale în domeniu, în cooperare cu instituțiile publice competente.</p> <p>În temeiul art. 20 din Lege, care stipulează aprobarea de către Guvern a mecanismului de realizare a activităților de cooperare, prezentul proiect de Regulament stabilește cadrul procedural detaliat și coerent necesar pentru executarea Legii.</p> <p>În perspectiva aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană (UE), statul va obține statutul de donator de Asistență Oficială pentru Dezvoltare (AOD). În acest sens, Republica Moldova trebuie să definească și să consolideze cadrul de reglementare necesar pentru implementarea politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în concordanță cu bunele practici și standardele UE și ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).</p> <p>Aprobarea Regulamentului va asigura alinierea cadrului juridic național la principiile și mecanismele internaționale privind planificarea, finanțarea, monitorizarea și raportarea AOD, precum și clarificarea procedurilor referitoare la încheierea, aprobarea și executarea acordurilor AOD.</p> <p>Regulamentul se aplică autorităților publice centrale și locale implicate în politica națională de CIDAU, organizațiilor beneficiare, partenerilor externi și operatorilor economici implicați în implementare, stabilind cadrul procedural de bază. Acesta se aplică tuturor intervențiilor, cu excepția cazurilor de aplicare specifică prevăzute expres de Lege.</p> <p>Regulamentul respectă recomandările formulate în Rapoartele de extindere ale Comisiei Europene pentru Republica Moldova (2023 și 2024) privind Capitolul 30 „Relații Externe”, care prevăd instituirea unui cadru juridic național pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în conformitate cu politicile și principiile Uniunii Europene, ale Organizației Națiunilor Unite privind implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) și ale OCDE privind raportarea și coordonarea AOD.</p> <p>Regulamentul este elaborat în vederea realizării acțiunii nr. 2, Capitolul 30 „Relații externe”, Clusterul 6, din Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306 din 28 mai 2025.</p> <p>Totodată, Regulamentul se integrează în mod direct în arhitectura de planificare strategică națională, contribuind la implementarea obiectivelor Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (pct. 7, pag. 46), prin consolidarea rolului Republicii Moldova ca partener responsabil în cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.</p> <p>Regulamentul susține realizarea Programului de Activitate al Guvernului, în special în domeniul politicii externe și al integrării europene, și asigură corelarea cu angajamentele internaționale</p>

asumate de Republica Moldova, inclusiv Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, standardele OCDE, precum și Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Republica Moldova se află în prezent la o etapă incipientă de constituire a mecanismelor interne necesare gestionării eficiente a AOD. Elaborarea prezentului Regulament este determinată de prevederile Legii 149/2025, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2026.

Necesitatea elaborării acestui proiect rezultă din obligația legală de a institui cadrul normativ secundar care să reglementeze procedurile operaționale privind planificarea, finanțarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și raportarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Absența cadrului normativ a împiedicat Republica Moldova să exercite rolul de donator. Aprobarea Regulamentului remediază această deficiență, facilitând implementarea coerentă și eficientă a prevederilor legii, și întărind rolul MAE ca autoritate principală de coordonare în domeniu. Regulamentul va institui un cadru operațional coerent, care răspunde standardelor internaționale OCDE, politicilor Uniunii Europene, precum și angajamentelor asumate de Republica Moldova în domeniul dezvoltării durabile și al asistenței umanitare.

Până în prezent, în Republica Moldova nu au existat documente de politici publice care să reglementeze politica CIDAU. Drept urmare, nu au fost efectuate analize ex-post privind politicile publice din domeniul CIDAU, întrucât acesta nu a beneficiat de un cadru distinct de reglementare și instituționalizare. De menționat că intervențiile statului s-au limitat la gestionarea și coordonarea asistenței externe acordate Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și statele donatoare, în temeiul *Hotărârii Guvernului nr. 377/2018 privind cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe*.

Noul Regulament instituie procedurile tehnice necesare pentru a soluționa lacunele de reglementare, inclusiv prin introducerea obligativității evaluării riscului de mediu și social (DNSH), a integrării principiilor incluziunii și sustenabilității în managementul de proiect, și prin asigurarea transparenței datelor de finanțare prin alinierea la standardul internațional IATI.

În procesul de elaborare a proiectului de Regulament, Ministerul Afacerilor Externe a valorificat experiența partenerilor din România, Estonia și Polonia, care au parcurs etape similare de instituționalizare a sistemelor naționale de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară. Schimburile de experiență cu aceste state au demonstrat utilitatea preluării modelelor europene de succes, oferind Republicii Moldova posibilitatea de a evita dificultățile întâmpinate de alte administrații în procesul de constituire și consolidare a propriului mecanism național de CIDAU.

Prin aprobarea și aplicarea Regulamentului se urmărește instituirea unui mecanism funcțional, predictibil și transparent de gestionare a mijloacelor financiare alocate MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, capabil să consolideze vizibilitatea Republicii Moldova pe plan extern și să contribuie la dezvoltarea unui sistem modern, coerent și sustenabil, compatibil cu standardele europene și internaționale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Regulamentul are drept scop instituirea unui cadru juridic, instituțional și procedural unitar pentru planificarea, finanțarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și raportarea activităților aferente politicii naționale CIDAU, în conformitate cu prevederile Legii nr. 149/2025.

Documentul urmărește consolidarea mecanismelor instituționale și financiare necesare pentru gestionarea eficientă a resurselor alocate, în spiritul transparenței, eficienței și buneii gestiuni financiare. În acest sens, proiectul prevede instituirea unui mecanism operațional clar pentru utilizarea mijloacelor financiare destinate cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, asigurând coerența între prioritățile de politică externă și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.

Proiectul stabilește formele și condițiile de implementare directă și indirectă a activităților CIDAU, definind cadrul procedural aplicabil atât proiectelor derulate de instituțiile publice, cât și celor realizate în baza acordurilor de finanțare prin intermediul partenerilor de dezvoltare, cum ar fi organizații internaționale, ONG-uri sau alte entități eligibile. De asemenea, sunt prevăzute categoriile de cheltuieli eligibile și neeligibile, precum și regulile privind finanțarea, raportarea și controlul utilizării fondurilor.

Regulamentul introduce proceduri clare pentru acordarea granturilor, desfășurarea apelurilor competitive, selecția beneficiarilor și încheierea acordurilor de finanțare, contribuind astfel la crearea unui proces transparent, predictibil și competitiv. Totodată, sunt consolidate mecanismele de monitorizare, evaluare, audit și raportare, pentru a asigura responsabilitatea și trasabilitatea utilizării fondurilor publice.

Un capitol distinct este dedicat acordării sprijinului bugetar direct și contribuțiilor voluntare. Aceste instrumente oferă flexibilitate strategică și permit finanțarea partenerilor-cheie (state sau organizații internaționale) în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în plan bilateral și multilateral. Regulamentul asigură aici proporționalitatea administrativă, acceptând regulile interne de raportare și audit ale beneficiarilor în cazul organizațiilor internaționale.

Pentru atingerea acestor obiective, proiectul prevede elaborarea unui sistem procedural coerent și modern, bazat pe delimitarea clară a competențelor și pe introducerea instrumentelor de planificare strategică (Program multianual și Plan anual). Un element central al soluțiilor propuse este integrarea cerințelor de bune practici internaționale în managementul ciclului de proiect, incluzând în mod specific: a) obligativitatea evaluării riscului de mediu și social (DNSH); b) raportarea și evaluarea impactului în baza criteriilor OCDE-DAC; și c) publicarea datelor de finanțare conform standardului internațional IATI pentru transparență sporită. Totodată, se consolidează rolul MAE ca autoritate coordonatoare, prin atribuirea competențelor de gestionare a fondurilor și instituirea unor proceduri transparente de utilizare a acestora.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de Regulament stabilește cadrul procedural, instituțional și financiar pentru implementarea politicii naționale în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare. Documentul reglementează mecanismele prin care Republica Moldova va desfășura acțiuni externe în domeniu, în concordanță cu angajamentele internaționale și cu prioritățile naționale de politică externă.

Proiectul clarifică terminologia specifică domeniului CIDAU, prin definirea noțiunilor de *cheltuieli eligibile directe și indirecte, cofinanțare, parteneriat etc.*, completând și detaliind prevederile articolului 4 din Legea nr. 149/2025. Aceste clarificări urmăresc uniformizarea aplicării cadrului normativ și asigurarea unei gestionări disciplinate a fondurilor publice destinate cooperării internaționale și asistenței umanitare.

În plan instituțional, Regulamentul consolidează rolul MAE ca autoritate centrală responsabilă pentru coordonarea și gestionarea politicii naționale în domeniul CIDAU. MAE are mandatul de a asigura coerența strategică, eficiența utilizării resurselor publice și alinierea intervențiilor Republicii Moldova la angajamentele asumate în cadrul Uniunii Europene, Organizației Națiunilor Unite și Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

MAE, prin Secția cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (*denumită în proiect „subdiviziunea internă responsabilă de cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”*), exercită atribuțiile de elaborare a Programului multianual strategic și a Planului anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, programare bugetară, lansare și gestionare a apelurilor de proiecte, încheiere a acordurilor de finanțare, monitorizare, evaluare și raportare, precum și reprezentare externă în domeniu.

Un alt element de noutate în planificarea implementării îl constituie introducerea posibilității de elaborare și aprobare a programelor indicative de țară pentru statele beneficiare. Aceste programe indicative de țară sunt instrumente de planificare operațională pe termen mediu care permit MAE

să stabilească priorități tematice și estimări multianuale de finanțare, asigurând complementaritatea cu alți donatori și alinierea strictă la obiectivele naționale de dezvoltare ale statului beneficiar.

Regulamentul detaliază formele și condițiile de utilizare a mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat, prin stabilirea procedurilor aplicabile implementării directe (achiziții publice, donații, transfer de expertiză, burse) și implementării indirecte (granturi, sprijin bugetar direct, contribuții voluntare).

Implementarea directă se realizează de către MAE, în calitate de autoritate contractantă, prin intermediul a patru instrumente operaționale: achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii, donații, transfer de expertiză către statele beneficiare și acordarea bursei de studii și cercetare în domeniul CIDAU. Această modalitate permite derularea rapidă a intervențiilor care implică acțiuni concrete ale statului, precum furnizarea de echipamente, servicii tehnice, formare profesională sau asistență umanitară directă.

Achizițiile publice efectuate de MAE vor respecta integral legislația națională aplicabilă.

În ceea ce privește donațiile, acestea pot fi acordate instituțiilor publice din statele beneficiare și vor urmări atingerea obiectivelor stabilite prin Programul multianual și Planul anual. Donațiile se vor aproba prin ordin al ministrului afacerilor externe în strictă conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul donațiilor.

O altă formă de implementare directă o constituie transferul de expertiză, realizat prin misiuni de scurtă durată în statele partenere. Aceste misiuni vor permite mobilizarea specialiștilor din instituțiile publice, mediul academic sau sectorul neguvernamental, pentru a oferi asistență tehnică, instruire sau consultanță în domenii de interes comun. Participanții vor fi selectați conform termenilor de referință aprobați prin ordin al ministrului, care vor reglementa criteriile de eligibilitate, conținutul dosarului individual, modalitățile de acoperire a cheltuielilor și obligațiile de raportare post-misiune.

Tot în cadrul implementării directe, MAE va putea acorda burse de studii și cercetare destinate formării specialiștilor din Republica Moldova și din statele beneficiare în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare. Bursele vor fi oferite prin concurs, în baza termenilor de referință aprobați prin ordin ministerial, care vor stabili criteriile de calificare, procedura de selecție și condițiile de finanțare. Finanțarea poate acoperi costurile de transport, cazare și taxe de școlarizare, integral sau parțial, în funcție de specificul programului.

Toate activitățile realizate prin implementare directă vor fi monitorizate și evaluate de MAE, conform principiilor managementului bazat pe rezultate. Beneficiarii și participanții implicați vor avea obligația de a păstra și prezenta documentele justificative, în vederea auditării și raportării periodice.

Regulamentul detaliază modalitățile de implementare indirectă a mijloacelor financiare alocate activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care se realizează prin intermediul granturilor, sprijinului bugetar direct și contribuțiilor voluntare.

Aceste forme de implementare au rolul de a valorifica expertiza, resursele și capacitățile instituțiilor publice, organizațiilor internaționale, organizațiilor neguvernamentale și altor entități eligibile, contribuind la creșterea eficienței și sustenabilității intervențiilor Republicii Moldova în domeniul cooperării pentru dezvoltare și al asistenței umanitare.

MAE acordă granturi pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară sub formă de proiecte individuale sau ca contribuții la bugetul general al unor organisme de drept public sau privat care urmăresc atingerea obiectivelor Republicii Moldova în acest domeniu.

Granturile sunt acordate prin procedură competitivă, în baza apelurilor de proiecte publicate pe pagina web oficială a MAE, cu destinație precisă și nu pot fi utilizate pentru alte scopuri, sau prin atribuire directă, în cazurile justificate temeinic.

Anunțul de lansare a apelului include informațiile esențiale privind obiectivele propunerii de proiecte, categoriile de solicitanți eligibili, durata estimată a implementării, bugetul total disponibil, valoarea granturilor individuale, criteriile de selecție, grila de evaluare, precum și datele de contact ale subdiviziunii responsabile de gestionarea procesului. Totodată, documentul instituie criteriile de selecție a beneficiarilor și procedurile de încheiere a acordurilor de finanțare, asigurând un proces competitiv, transparent și echitabil de atribuire a fondurilor publice.

Procedura competitivă de selecție stabilește formatul propunerilor de proiecte, parametrii financiari, categoriile de cheltuieli eligibile, procentul de cofinanțare, calendarul și procesul de evaluare. Propunerile trebuie să includă obiectivele, zona geografică vizată, activitățile planificate, calendarul de implementare și bugetul detaliat pe categorii de cheltuieli. În cazul proiectelor ce implică cofinanțare din partea mai multor instituții publice din Republica Moldova și depășesc pragul de 5 milioane de lei, este necesar avizul prealabil al MAE.

Evaluarea propunerilor de proiect se realizează de comisii de selecție constituite prin ordin al ministrului afacerilor externe, formate din reprezentanți ai MAE, la care se pot alătura cu vot consultativ experți independenți. Membrii comisiilor sunt desemnați în baza competenței profesionale și semnează declarații de imparțialitate și absență a conflictelor de interese. Activitatea acestora se desfășoară în conformitate cu principiile transparenței, obiectivității și bunei gestiuni financiare, nefiind remunerată.

Procesul de evaluare include verificarea eligibilității administrative și tehnice, urmată de analiza de fond, bazată pe criterii de relevanță, eficiență, fezabilitate, impact și sustenabilitate. Rezultatele sunt publicate pe pagina web oficială a MAE, cu indicarea punctajelor și a listei proiectelor recomandate spre finanțare. Solicitanții pot depune contestații în termenele și condițiile stabilite prin termenii de referință, acestea fiind soluționate de o comisie de contestație desemnată prin ordin al ministrului.

Pe baza raportului final de evaluare, se desfășoară negocierile aferente acordurilor de finanțare cu aplicanții selectați, în limita bugetului disponibil. În cazul în care negocierea nu conduce la semnarea acordului, procedura continuă cu proiectele următoare din listă. Forma finală a acordurilor este validată de conducătorul subdiviziunii responsabile de cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, iar rezultatele sunt comunicate oficial tuturor aplicanților.

Finanțarea prin granturi acoperă exclusiv cheltuielile eligibile – directe și indirecte. Cheltuielile directe sunt acele costuri necesare și justificate pentru implementarea proiectului, care respectă principiile eficienței și bunei gestiuni financiare, sunt prevăzute în acordul de finanțare, sunt efectiv plătite și documentate fiscal. Cheltuielile indirecte – costuri administrative și de management – nu pot depăși 25% din valoarea cheltuielilor directe.

Regulamentul enumeră expres cheltuielile neeligibile, precum: amenzi, penalități, dobânzi, achiziții de terenuri și clădiri (cu excepții justificate), impozite rambursabile, amortizări, precum și orice alte cheltuieli finanțate din granturi paralele.

Pentru beneficiarii de tipul organizațiilor neguvernamentale sau întreprinderilor cu scop lucrativ, SCIDAU efectuează evaluarea capacității instituționale și financiare a potențialilor beneficiari, conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului. Decizia finală de acordare a grantului se adoptă în funcție de rezultatele acestei evaluări și de prioritățile stabilite prin Programul multianual și Planul anual de acțiuni.

În situațiile justificate temeinic, MAE poate acorda granturi prin atribuire directă, fără procedură competitivă. Această modalitate este utilizată în special pentru intervenții umanitare urgente, extinderea proiectelor aflate în derulare, parteneriate strategice, proiecte inovatoare sau pentru consolidarea capacității instituționale a organizațiilor eligibile. De asemenea, atribuirile directe pot fi utilizate pentru susținerea organizațiilor din Republica Moldova în accesarea fondurilor europene și internaționale, atunci când obiectivele acestor programe coincid cu prioritățile naționale de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Inițierea unei astfel de contribuții se fundamentează printr-o notă de justificare a relevanței strategice, iar acordarea se poate face fie competitiv, fie prin atribuire directă, în special în cazuri

de parteneriate strategice, urgențe umanitare sau unicitatea beneficiarului. Regulamentul prevede mecanisme clare de control, inclusiv posibilitatea suspendării, modificării sau încetării contribuției în cazul nerespectării obligațiilor sau a schimbării contextului.

Pentru fiecare caz în parte, MAE încheie un acord de finanțare, document juridic care reglementează obiectivul, valoarea și durata finanțării, activitățile planificate, termenele de realizare, obligațiile de raportare, drepturile și responsabilitățile părților, precum și modalitățile de returnare a eventualelor sume neutilizate. În cazul proiectelor implementate de organizații internaționale, poate fi utilizat modelul de acord propus de acestea.

Transferurile financiare se efectuează potrivit acordului de finanțare, în una sau mai multe tranșe, iar avansurile pot ajunge până la 100% din valoarea totală a grantului. Cheltuielile efectuate trebuie să fie justificate conform prevederilor acordului și legislației naționale. Beneficiarii sunt obligați să păstreze mijloacele financiare primite în conturi dedicate și să restituie sumele neutilizate în termen de 30 de zile de la finalizarea proiectului, dar nu mai târziu de 25 noiembrie a anului bugetar în curs.

Beneficiarii pot solicita modificarea acordului de finanțare în condiții clar stabilite: ajustarea activităților, realocarea sumelor între categorii bugetare, introducerea de activități suplimentare sau prelungirea perioadei de implementare. Toate solicitările de modificare se formulează în scris, cu justificări detaliate, și se transmit MAE cu cel puțin 30 de zile înainte de aplicare. Decizia privind aprobarea sau respingerea modificării se comunică beneficiarului în termen de zece zile calendaristice.

Regulamentul mai prevede mecanismul acordării granturilor sub formă de contribuții la bugetul general al unor organisme de drept public sau privat. Acest instrument, aliniat la practicile donatorilor internaționali (UE, OCDE), este destinat consolidării parteneriatelor instituționale pe termen lung și susținerii mandatelor organizațiilor a căror activitate se aliniază obiectivelor strategice ale Republicii Moldova. Beneficiarii eligibili pot include organizații neguvernamentale, organizații internaționale sau alte state, iar contribuțiile urmăresc susținerea obiectivelor strategice ale acestora, permițând o abordare flexibilă și partenerială.

Din punct de vedere procedural, aceste contribuții se constituie ca venituri la bugetul general al beneficiarului, fiind gestionate conform regulilor interne ale acestuia, dar cu respectarea principiilor buneii gestiuni financiare. Formalizarea cooperării pe termen lung (de până la 4 ani) se realizează printr-un Protocol de colaborare, în baza căruia se încheie ulterior acordurile de finanțare sau se emit ordinele de ministru pentru alocarea fondurilor. Raportarea din partea beneficiarilor se bazează pe principiul proporționalității administrative (acceptându-se rapoartele anuale ale organizației), însă aceștia rămân obligați să asigure vizibilitatea sprijinului oferit de Republica Moldova și să respecte standardele de integritate.

Regulamentul instituie, de asemenea, posibilitatea acordării sprijinului bugetar direct unui stat beneficiar, prin transferul de mijloace financiare către bugetul său public național. Acest tip de sprijin poate fi general – fără destinație specifică – sau sectorial, direcționat către domenii prioritare de dezvoltare.

Acordarea sprijinului bugetar direct este condiționată de existența unui sistem de finanțe publice transparent și eficient în statul beneficiar, de obiective de dezvoltare aliniate cu Programul multianual strategic al Republicii Moldova și de mecanisme instituționale adecvate de monitorizare și raportare.

O a treia formă de implementare indirectă o constituie contribuțiile voluntare acordate de Republica Moldova organizațiilor internaționale, fie sub formă de contribuții generale la bugetul acestora, fie sub formă de contribuții cu destinație specifică pentru anumite programe, fonduri sau acțiuni.

Capitolul IV instituie un cadru procedural specific pentru intervențiile cu caracter umanitar, asigurând o reacție rapidă și coordonată a Republicii Moldova în situații de criză. Regulamentul delimitează clar competențele: în timp ce MAE gestionează componenta proprie de asistență umanitară, celelalte autorități publice (centrale sau locale) pot implementa activități din bugete

proprii, însă cu obligativitatea obținerii avizului MAE privind aspectele de cooperare externă, pentru a asigura unitatea de mesaj și acțiune în plan internațional.

Procesul de acordare a asistenței este fundamentat pe o analiză riguroasă de oportunitate. Inițierea propunerilor revine subdiviziunilor MAE sau misiunilor diplomatice, acestea având obligația de a justifica intervenția prin prisma contextului local, a relevanței politico-diplomatice și a capacității partenerilor de implementare. Elementul central de control este avizul de oportunitate elaborat de subdiviziunea responsabilă de domeniul CIDAU, care fundamentează decizia finală a ministrului afacerilor externe.

De asemenea, Regulamentul creează punți de colaborare interinstituțională, prevăzând încheierea unor protocoale cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) pentru gestionarea crizelor majore și utilizarea rezervelor de stat sau de mobilizare conform legislației speciale. Această abordare integrată asigură că asistența umanitară a Republicii Moldova este nu doar o formă de sprijin material, ci un instrument eficient de politică externă, bazat pe principii de solidaritate și responsabilitate internațională.

Regulamentul asigură alinierea strictă la bunele practici ale UE și OCDE, fapt ce se realizează, în primul rând, prin introducerea principiului obligatoriu „A nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH), care asigură că nicio finanțare nu va avea impact negativ asupra mediului, cerință-cheie a finanțărilor europene.

În al doilea rând, pentru a asigura transparența și responsabilitatea, Regulamentul stabilește obligativitatea publicării datelor privind finanțările conform Standardului Inițiativei Internaționale pentru Transparența Ajutorului (IATI), aliniind Republica Moldova la donatorii internaționali.

În al treilea rând, mecanismul depășește simpla monitorizare, instituind evaluarea ex-post a impactului bazată pe criteriile OCDE-DAC, și creează o buclă de feedback instituțional, prin care „lecțiile învățate” devin obligatorii pentru planificarea viitoare.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului de Regulament privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară, au fost analizate mai multe opțiuni de reglementare, inspirate inclusiv din experiențele României, Poloniei și Estoniei, state care au parcurs etape similare de instituționalizare a politicilor de dezvoltare internațională.

Opțiunea de a menține *status quo*-ul, respectiv de a nu interveni normativ, a fost respinsă de la bun început. Lipsa cadrului care reglementează expres mecanismul de acordare a AOD ar conduce la o implementare ineficientă a Legii nr. 149/2025 și la imposibilitatea îndeplinirii obligațiilor asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană.

O altă opțiune analizată a vizat utilizarea unor acte normative cu forță juridică inferioară. Aceasta ar fi implicat fie adoptarea unor acte normative distincte (hotărâri de guvern sau ordine) pentru fiecare componentă a ciclului de proiect (planificare strategică, finanțare, M&E), fie utilizarea exclusivă a actelor subordonate ministeriale (ordine). Studiile de caz au demonstrat însă că o astfel de abordare ar genera fragmentarea reglementărilor, dificultăți în coordonarea interinstituțională și ar limita claritatea și forța juridică necesară pentru definirea mecanismelor de gestiune financiară și instituțională, în special în contextul utilizării fondurilor publice și al implicării mai multor autorități publice.

În baza acestor constatări, soluția optimă identificată este aprobarea unui Regulament unic prin hotărâre de Guvern (HG) și a documentelor procedurale prin ordina al ministrului afacerilor externe. Această opțiune realizează un echilibru necesar între forța juridică obligatorie pentru reglementarea gestionării fondurilor publice și flexibilitatea administrativă, evitând supra-reglementarea la nivel de normă. Soluția aleasă este în concordanță cu practicile din mai multe state europene și asigură unitate de reglementare, coerență normativă și aliniere la standardele internaționale și europene, permițând o aplicare consecventă și transparentă a politicilor naționale în domeniul cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților CIDAU va genera un impact pozitiv asupra sectorului public, prin consolidarea cadrului instituțional, creșterea eficienței administrative și asigurarea unei mai bune coordonări interinstituționale.

Regulamentul va contribui la clarificarea competențelor și responsabilităților MAE, în calitate de autoritate centrală coordonatoare, pentru elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor publice aferente domeniului.

În al doilea rând, aprobarea proiectului va conduce la îmbunătățirea proceselor administrative prin introducerea unor proceduri unitare de planificare, finanțare, implementare, monitorizare și raportare a activităților de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Impactul normativ major al Regulamentului se traduce în alinierea administrației publice la standarde-cheie ale UE și OCDE.

Pe termen mediu, impactul structural se va reflecta în profesionalizarea și consolidarea capacităților instituționale ale MAE și ale altor entități publice implicate, prin dezvoltarea competențelor tehnice în domenii precum managementul bazat pe rezultate, evaluarea impactului, gestionarea granturilor și raportarea conform metodologiei OCDE. Implementarea unui mecanism național integrat de raportare a AOD va permite o monitorizare eficientă a contribuțiilor Republicii Moldova și va facilita participarea activă la procesele internaționale de raportare.

Pe lângă consolidarea capacităților de monitorizare și evaluare, Regulamentul instituie o buclă de feedback instituțional obligatorie. Aceasta impune centralizarea tuturor rapoartelor de evaluare și audit în scopul elaborării unui raport anual de sinteză a lecțiilor învățate, care va fi utilizat în mod obligatoriu pentru ajustarea și elaborarea viitoarelor programe și planuri anuale. Acest mecanism transformă MAE într-o organizație care învață, optimizează continuu alocarea resurselor și crește calitatea deciziilor de politică externă.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea proiectului de Regulament nu generează, în mod direct, un impact financiar suplimentar asupra fondurilor alocate pentru salariile existente în bugetul public național. Cu toate acestea, implementarea cadrului normativ, care integrează standarde de conformitate complexe, va necesita alocarea și reorientarea resurselor financiare pe termen scurt, mediu și lung, pentru a asigura funcționalitatea și credibilitatea mecanismului național de cooperare internațională pentru dezvoltare.

I. Impactul financiar direct (mijloacele financiare CIDAU)

Acest palier reprezintă impactul financiar major al Regulamentului și se referă la volumul fondurilor alocate pentru activitățile propriu-zise de CIDAU:

- Fondurile vor fi destinate activităților, conform prevederilor Regulamentului.
- Finanțarea va fi asigurată integral din bugetul de stat, în limita alocărilor stabilite prin Cadrul Bugetar pe Termen Mediu și aprobate anual de către Guvern, conform Programului și Planului.
- Volumul precis al cheltuielilor anuale va fi determinat după aprobarea Regulamentului și elaborarea primului Program multianual (2027-2030), permițând o alocare etapizată și sustenabilă.

II. Estimarea costurilor operaționale (costuri administrative MAE)

Aceste costuri reprezintă necesarul financiar pentru a permite SCIDAU să gestioneze procesele complexe impuse de Regulament, având în vedere capacitatea sa limitată actuală (4 angajați).

Costurile estimate se referă la bugetul administrativ al MAE pentru anul 2027 (anul I de implementare):

Categorie de cost	Justificare (conformitate regulament)	Estimare cost anual (MDL)
Cheltuieli de personal	4 angajați sunt insuficienți pentru buna realizare a prevederilor proiectului. Se estimează necesitatea unui post de consilier .	400.000 MDL

MAE va depune eforturi pentru a încadra costurile potențial suplimentare în bugetul existent.

În concluzie, impactul financiar general al Regulamentului este pozitiv și justificat, deoarece asigură că fondurile alocate pentru CIDAU sunt cheltuite conform celor mai înalte standarde de transparență, profesionalism și sustenabilitate. Costurile administrative și de conformitate sunt investiții obligatorii în: (1) atingerea conformității legale, (2) credibilitate internațională și (3) buna gestiune financiară.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va genera un impact pozitiv direct asupra sectorului privat și celui asociativ. Prin definirea „întreprinderilor cu scop lucrativ” și a „persoanelor din entități private” ca potențiali beneficiari sau parteneri, Regulamentul deschide noi oportunități pentru companii și experți de a participa la proiecte de transfer de expertiză și de acțiune ca parteneri de implementare sau subcontractanți. Aceasta va stimula dezvoltarea pieței de servicii de consultanță și management de proiecte în domeniul CIDAU, și va valorifica expertiza privată în atingerea obiectivelor de politică externă.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul are un impact social pozitiv fundamental, întrucât introduce principiul incluziunii sociale ca o cerință de bază a activităților. Prin obligativitatea ca proiectele să demonstreze modul în care vizează grupuri vulnerabile și asigură egalitatea de șanse, Regulamentul garantează că finanțările vor contribui la reducerea inechităților și la promovarea dezvoltării durabile centrate pe om, atât în țările beneficiare, cât și în Republica Moldova.

Proiectul va avea un impact asupra prelucrării datelor cu caracter personal. În procesul de selecție a experților, a membrilor comisiilor și de evaluare a dosarelor, MAE va colecta și prelucra date (ex. CV-uri, date de contact) cu respectarea strictă a prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în scopul exclusiv al gestionării mecanismului de finanțare și asigurării transparenței procesului.

Proiectul promovează în mod activ echitatea și egalitatea de gen. Aceasta este o componentă centrală a principiului incluziunii sociale. Toate proiectele finanțate vor fi evaluate și din perspectiva integrării dimensiunii de gen, contribuind astfel la promovarea angajamentelor naționale și internaționale ale Republicii Moldova în acest domeniu.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul introduce, în premieră pentru un mecanism de finanțare național, o garanție robustă de protecție a mediului. Impactul asupra mediului este gestionat direct prin Capitolul V al Regulamentului, care operaționalizează principiul „A nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH), un standard obligatoriu al Uniunii Europene. Prin impunerea unei evaluări și a unei matrice de risc DNSH pentru fiecare activitate, Regulamentul asigură că nicio finanțare acordată de Republica Moldova nu va cauza efecte negative neintenționate asupra mediului sau climei, aliniind politica CIDAU la obiectivele Pactului Verde European (Green Deal).

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect este elaborat în perspectiva aderării Republicii Moldova la UE și urmărește armonizarea legislației naționale cu principiile, obiectivele și normele stabilite în *acquis*-ul UE, în special cele care reglementează domeniile cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare.

În cadrul Tabelului 1 (*Negotiating_Position_Table1*) sunt prezentate principalele documente europene relevante, dintre care menționăm:

- Articolele 208–211 din TFUE, care instituie bazele juridice pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și, implicit, pentru viitorul statut de stat donator al Republicii Moldova;
- Regulamentul (CE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar, care stabilește principiile și condițiile generale pentru intervențiile umanitare ale Uniunii;
- Noua abordare UE privind cooperarea pentru dezvoltare, inclusiv Comunicări ale Comisiei și documente de politici generale (*cum ar fi Noua Declarație de Consens privind Dezvoltarea, Joint Statement on Humanitarian Aid, Next Steps for a Sustainable European Future – COM(2016)739 final*), care orientează direcțiile strategice și principiile eficienței asistenței externe;
- Instrumentele financiare europene (*Instrument for Pre-Accession Assistance – IPA III, NDICI – Global Europe, fondurile EDF etc.*), ce vor deveni aplicabile odată cu statutul de țară membră, dar necesită un cadru național care să reflecte condițiile de finanțare și alocare a resurselor pentru proiecte de dezvoltare;
- Contribuția la obiectivele globale și la structurile de asistență (*Internal Agreement on financing EU Aid, Food Assistance Convention*), a căror implementare integrală va avea loc după aderare, dar pentru care Republica Moldova își poate crea de pe acum reglementările interne, în vederea alinierii treptate la angajamentele europene.

În concluzie, prin adoptarea prezentei hotărâri de Guvern, Republica Moldova dezvoltă cadrul legal național care diferențiază cooperarea pentru dezvoltare și asistența umanitară, în conformitate cu prevederile TFUE și Regulamentul (CE) nr. 1257/96, pregătește o structură instituțională și financiară compatibilă cu *acquis*-ul UE, astfel încât, la data aderării, țara să poată acționa ca donator, îndeplinind criteriile de coerență, eficiență și transparență, se aliniază parțial standardelor și obiectivelor stabilite în documentele UE menționate, lăsând implementarea deplinei armonizări legislative și instituționale să aibă loc odată cu intrarea în vigoare a legislației relevante la nivel european, conform statutului de stat membru.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul a fost supus consultărilor publice conform Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Anunțul privind inițierea elaborării și proiectul de act normativ au fost publicate pe pagina web oficială a MAE ([Proiecte de decizii/acte normative | Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova](#)) și pe portalul guvernamental ([Anunț privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară | Particip.gov.md](#)) la data de 15 august 2025.

În conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017, proiectul a fost avizat de către autoritățile interesate. După recepționarea avizelor, au fost organizate două ședințe de lucru cu Ministerul Finanțelor și Ministerul Afacerilor Interne (procesele-verbale se anexează).

Suplimentar, a fost organizată o reuniune de consultări publice cu reprezentanți ai societății civile și publicului larg (procesul-verbal se anexează).

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu art. 36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice și expertizei anticorupție. Informația privind rezultatele expertizelor se regăsește în tabelul de sinteză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

HG se aprobă în baza Legii nr. 149/2025. În contextul corelării cu legislația națională, prevederile regulamentului se aliniază legislației privind achizițiile publice, finanțele publice, contabilitatea publică, controlul financiar și auditul extern, precum și normelor de transparență și integritate aplicabile administrației publice.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După aprobarea prezentei Hotărâri, implementarea prevederilor proiectului de Regulament necesită următoarele măsuri:

- Elaborarea și aprobarea de către Ministerul Afacerilor Externe a actelor procedurale, formularelor și ghidurilor operaționale.
- Elaborarea de către Ministerul Afacerilor Externe și aprobarea de către Guvern a primului Program multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pentru anii 2027-2030, conform Legii nr. 149/2025.
- Elaborarea și aprobarea de către Ministerul Afacerilor Externe a primului Plan anual pentru anul 2027, în baza Programului multianual.

Mihail MÎȚU
Secretar General